

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL SAVARANKIŠKO POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIO NEPRIKLAUSOMO
PATIKRINIMO TECHNINĖS UŽDUOTIES PATVIRTINIMO**

2014 m. vasario 12 d. Nr. Sp-29
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 6 punktu, suderinusi su Lietuvos auditorių rūmais (2014-02-10 raštas Nr. 1.9-S0134), n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Savarankiško politinės kampanijos dalyvio nepriklausomo patikrinimo techninę užduotį (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. rugsėjo 15 d. sprendimą Nr. Sp-62 „Dėl Politinės kampanijos patikrinimo techninės užduoties patvirtinimo“.

Pirmininkas

Zenonas Vaigauskas

SAVARANKIŠKO POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIO NEPRIKLAUSOMO PATIKRINIMO TECHNINĖ UŽDUOTIS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savarankiško politinės kampanijos dalyvio nepriklausomo patikrinimo techninė užduotis (toliau – Techninė užduotis) yra skirta audito įmonei arba auditoriui (toliau – auditorius) atlikti politinės kampanijos finansavimo patikrinimą (toliau – patikrinimas), įgyvendinant Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymą.

2. Patikrinimą gali atlikti tik Lietuvos Respublikos audito įstatymo nustatyta tvarka į audito įmonių sąrašą įrašyta audito įmonė arba į auditorių sąrašą įrašytas auditorius.

3. Patikrinimas atliekamas vadovaujantis Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintais tarptautiniais susijusių paslaugų standartais, taikomais sutartų procedūrų užduotims atlikti, ir šia technine užduotimi.

4. Auditorius, atliekantis patikrinimą, privalo laikytis Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintame Buhalterijų profesionalų etikos kodekse nustatytų profesinės etikos principų.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Šioje techninėje užduotyje vartojamos šios sąvokos:

5.1. **Dalyvio ataskaita** – politinės kampanijos finansavimo ataskaita.

5.2. **Dalyvis** – politinės kampanijos dalyvis (pretendentas, kandidatas, kandidatų sąrašas, politinė partija, visuomeninis rinkimų komitetas, referendumo iniciatoriai ar oponentai).

5.3. **Dalyvio registravimo data** – Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo dėl asmens registravimo dalyviu priėmimo data. Dalyvio registravimo data nurodoma dalyvio ataskaitoje.

5.4. **Deklaracija** – viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracija.

5.5. **Fizinio asmens maža auka** – fizinio asmens auka, jei bendra jo suteiktų aukų suma vienam dalyviui per politinę kampaniją neviršija 40 litų.

5.6. **Išlaidas pagrindžiantis dokumentas** – sąskaita faktūra, sutartis, banko išrašas, banko pavedimas, kasos aparato kvitas, darbų perdavimo–priėmimo aktas ir kiti apskaitos dokumentai.

5.7. **Iždininkas** – politinės kampanijos iždininkas.

5.8. **LitVote** – VRK informacinės sistemos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemė Finansavimas, kurioje kaupiami politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo duomenys, deklaracijų ir politinės reklamos stebėsenos duomenys.

5.9. **Nustatytas didžiausias leistinas politinės kampanijos išlaidų dydis** – PKFFK įstatymo nustatyta tvarka konkrečioje rinkimų apygardoje VRK sprendimu patvirtintas politinės kampanijos išlaidų dydis, kurio negali viršyti dalyvio politinės kampanijos išlaidos. Didžiausias leistinas politinės kampanijos išlaidų dydis nurodomas dalyvio ataskaitoje.

5.10. **Pajamas pagrindžiantis dokumentas** – aukos lapas (aukoms grynaisiais ir nepiniginėms aukoms), banko išrašas (aukoms pavedimu, palūkanoms už sąskaitoje esančias lėšas, politinės partijos lėšoms, skirtoms politinei kampanijai, valstybės biudžeto asignavimams).

5.11. **Politinės kampanijos pradžia** – data, nuo kurios tik užregistruoti savarankiški politinės kampanijos dalyviai gali priimti aukas ir įgyti turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai. Ši data skelbiama VRK interneto svetainėje.

5.12. **Politinės reklamos ataskaita** – ataskaita dėl rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu paskleistos politinės reklamos ir jos finansavimo šaltinių, dalyvio ataskaitos priedas.

5.13. **VMDU** – paskelbtas praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio vidutinis mėnesinis darbo užmokestis. Politinei kampanijai taikomas konkretus VMDU nurodomas LitVote.

5.14. **Žiniaraščio įrašas** – įrašas, kuriame aprašoma viena ūkinė operacija (išskyrus banko mokesčius ir fizinių asmenų mažas aukas, kurios registruojamos neišskiriant aukotojų. Banko mokesčiai, fizinių asmenų mažos aukos gali būti sumuojamos).

Kiekviena auka registruojama atskiru įrašu. Vienu įrašu negali būti registruotos kelios to paties asmens aukos; jei viena sąskaita apmokėta ne iš karto, o per kelis kartus, registruojama vienu žiniaraščio įrašu (sumokėjus dalį sumos, nurodoma bendra išlaidų suma ir likę skolos įsipareigojimai, o sumokėjus dar dalį sumos, redaguojamas įrašas nurodant likusius skolos įsipareigojimus); su vienu žiniaraščio įrašu, kuriame nurodytos išlaidos, gali būti susiję keli pagrindžiantys dokumentai (pvz., sutartis, sąskaita faktūra ir mokėjimo pavedimai), taip pat viena sutartis gali būti susijusi su keliais žiniaraščio įrašais, jei buvo išrašytos kelios sąskaitos faktūros.

5.15. **Žiniaraštis** – politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštis, tai yra politinės kampanijos pajamų ir išlaidų apskaitos registras, pildomas LitVote. Žiniaraštyje registruojamos visos politinei kampanijai gautos aukos, taip pat ir nepriimtinos, politinei kampanijai panaudotos nuosavos lėšos, turėtos politinės kampanijos išlaidos ir priimti finansiniai įsipareigojimai.

6. Kitos šioje techninėje užduotyje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos PKFFK įstatyme.

III. PATIKRINIMO ORGANIZAVIMAS IR ATASKAITOS

7. Auditoriui, atliekančiam patikrinimą, dalyvis arba VRK turi pateikti šiuos dokumentus:

7.1. dalyvio ataskaitą ir jos priedus:

7.1.1. aukų ir aukotojų sąrašą;

7.1.2. politinės reklamos ataskaitą;

7.1.3. atstovaujamojo dalyvių politinės kampanijos išlaidų ataskaitą, jeigu dalyvis yra politinė partija ir turi atstovaujamojo dalyvių politinės kampanijos dalyvių (nurodyta dalyvio ataskaitos 1.2 punkte);

7.2. žiniaraštį;

7.3. politinės kampanijos sąskaitos banko išrašą (toliau – banko išrašas) nuo dalyvio registravimo datos iki dalyvio ataskaitos sudarymo;

7.4. politinės kampanijos pajamas ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus;

7.5. politinės kampanijos dalyvio patvirtinimo laišką audito įmonei (pagal Lietuvos auditorių rūmų rekomenduojamą formą).

8. Patikrinimo metu dalyvis privalo bendradarbiauti su nepriklausomą patikrinimą atliekančiu auditoriumi ir pateikti patikrinimui atlikti reikalingus duomenis, dokumentus, duomenis, informaciją.

9. Visos ataskaitos (visi dokumentai) audito įmonei turi būti pateikiamos užpildytos kompiuteriniu būdu, pasirašytos atsakingų asmenų spausdintiniame (popieriniame) formate.

10. Dokumentai apie patikrinimo metu padengtus skolos įsipareigojimus teikiami VRK, o ne auditoriui. Auditorius tokių dokumentų iš dalyvio nepriima.

11. Dalyvio ataskaita suformuojama pagal išdininko į LitVote įvestus žiniaraščio duomenis. Užpildžius žiniaraštį (jame nurodžius visas pajamas, išlaidas, skolos įsipareigojimus), suformuojama dalyvio ataskaita ir jos priedai. Dalyvis keisti dalyvio ataskaitos duomenis gali tik taisydamas žiniaraštį LitVote.

12. Dalyvio užpildytus žiniaraščio duomenis galima tikrinti LitVote. (Meniu punktas „Politinės kampanijos dalyviai“ pasirinkus „Politinės kampanijos finansavimo žiniaraštis“).

13. Politinės reklamos ataskaita formuojama pagal išdininko į LitVote įvestus duomenis. (Meniu punktas „Politinės kampanijos dalyviai“ pasirinkus „Agitacijos eilučių peržiūra“).

IV. PRADINIS PATIKRINIMAS

14. Auditorius patikrina:

14.1. ar pateikti visi dokumentai (dalyvio ataskaita ir jos priedai: aukų ir aukotojų sąrašas, politinės reklamos ataskaita, atstovaujamųjų dalyvių politinės kampanijos išlaidų ataskaita (jeigu dalyvis yra politinė partija ir dalyvio ataskaitoje nurodyta, kad dalyvis turi atstovaujamųjų dalyvių), žiniaraštis), jie yra nustatytos formos, pasirašyti dalyvio (ar jo įgalioto asmens) ir išdininko;

14.2. ar pateiktas banko išrašas už visą laikotarpį (ne vėliau kaip nuo dalyvio registravimo datos iki dalyvio ataskaitos sudarymo);

14.3. ar politinės kampanijos lėšos, skirtos politinei kampanijai finansuoti, laikytos politinės kampanijos sąskaitoje (patikrinama, ar sutampa sąskaitos numeris dalyvio ataskaitoje ir banko išrašė).

Baigus pradinį patikrinimą ir nustačius, kad dalyvis pateikė ne visus patikrinimui reikalingus dokumentus, sudaroma pastabų suvestinė ir ji pateikiama išdininkui ar kitam įgaliotam asmeniui, kurie turi pateikti patikrinimui reikalingus trūkstamus dokumentus.

V. DOKUMENTŲ TIKRINIMAS

15. Tikrinimo apimtis

Auditorius atlieka pateiktų dokumentų tikrinimą, naudodamas nurodytą atrankos apimtį:

- dalyvio pateiktus pajamas ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus (100 proc.);
- žiniaraščio įrašus (100 proc.);
- dalyvio pateiktus banko išrašo įrašus (100 proc.).

Šį tikrinimo etapą sudaro:

15.1. Pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų pateikimo pilnumo tikrinimas

Tikrinama, ar dėl visų žiniaraščio įrašų yra pateikti pajamas ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai. Jeigu aukos buvo rinktos per telekomunikacijų bendrovę ar kitą juridinį asmenį, teikiantį tokią paslaugą, patikrinama, ar pateiktas telekomunikacijų bendrovės, kito juridinio asmens suformuotas aukotojų sąrašas su aukotojus nustatyti leidžiančiais duomenimis. Jei trūksta dokumentų, sudaroma nepateiktų dokumentų suvestinė. Tikrinimo metu dalyvis pateikia auditoriui prašomus

papildomus dokumentus, o jei jų neturi, rašytinius paaiškinimus. Sudaroma papildomai pateiktų dokumentų suvestinė.

15.2. Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas

Pagal pateiktus dokumentus tikrinama:

15.2.1. ar žiniaraštyje nurodyti teisingi pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų rekvizitai ir duomenys (aukotojas, paslaugų teikėjas, dokumento data, suma, skolos įsipareigojimai). Jei dokumentuose nurodyti neteisingi rekvizitai, sudaroma tokių dokumentų suvestinė;

15.2.2. ar sutampa nurodytos sumos: sutartyse ir pagal jas išrašytose sąskaitose faktūrose, sutartyse nurodytos ir apmokėtos (pagal banko išrašą);

15.2.3. ar žiniaraštyje teisingai nurodyti pajamų ir išlaidų kodai. Jei žiniaraštyje yra neteisingai nurodytų pajamų ir išlaidų kodų, sudaroma jų suvestinė.

Suradus dokumentą, kurio rekvizitai žiniaraštyje nenurodyti ar nurodyti neteisingai, atliekamas tolesnis to dokumento tikrinimas pagal toliau nurodytas procedūras.

15.3. Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas

Tikrinama, ar žiniaraštyje yra nurodytos visos ūkinės operacijos (pagal pateiktus pagrindžiančius dokumentus). Jei tarp dalyvio pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų yra dokumentų, pagal kuriuos įvykdytos operacijos (gautos pajamos, patirtos išlaidos) nenurodytos žiniaraštyje, sudaroma jų suvestinė.

15.4. Pajamų ir išlaidų pasikartojančių įrašų žiniaraštyje tikrinimas

Tikrinama, ar žiniaraštyje kelis kartus nenurodytos tos pačios pajamos ar išlaidos. Jei nurodyta, sudaroma jų suvestinė.

15.5. Žiniaraščio įrašų atitikimo banko išrašui tikrinimas

Tikrinama, ar žiniaraštyje nėra nurodytos piniginės pajamos ar išlaidos politinės kampanijos metu, kurių nėra banko išrašė. Nustačius pajamų ar išlaidų, nenurodytų banko išrašė, prašoma dalyvio rašytinio paaiškinimo, kas tokias išlaidas apmokėjo ir ar dalyvis neapmokėjo šių išlaidų grynaisiais pinigais. Sudaroma kitų asmenų ir dalyvio grynaisiais pinigais apmokėtų išlaidų suvestinė.

15.6. Pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų adresato tikrinimas

Tikrinama, ar visi pateikti pajamas ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai yra išrašyti dalyvio vardu (ne politinės partijos ar kito asmens vardu). Jei nustatomas kito asmens vardu išrašytas pajamas ir išlaidas pagrindžiantis dokumentas, kito asmens vardu pervesta auka (banko išrašė nurodyta, kad asmuo pervedė pinigus kaip kito asmens auką, išskyrus atvejus, kai grynaisiais pinigais gautas aukas įnešė politinės kampanijos įždininkas arba mažos aukos surinktos telefonu), kitam asmeniui nei nurodyta pajamas ir išlaidas pagrindžiančiame dokumente apmokėtos išlaidos, prašoma dalyvio pateikti raštišką paaiškinimą dėl gautų lėšų ar išlaidų pagrįstumo. Sudaroma kitų asmenų vardu išrašytų pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų, kitų asmens vardu pervestų aukų ir kitiems asmenims apmokėtų išlaidų suvestinė.

15.7. Skolos įsipareigojimų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas

Tikrinama, ar žiniaraštyje nurodyti visi skolos įsipareigojimai ir ar jie nurodyti teisingai (pagal pajamas ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus). Sudaroma neteisingai nurodytų skolos įsipareigojimų suvestinė ir nurodomi tikrieji skolos įsipareigojimai (pagal pajamas ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus).

Jei kartu su dalyvio ataskaita yra pateikti skolos įsipareigojimų, nurodytų žiniaraštyje, padengimo dokumentai, sudaroma tokių dokumentų suvestinė, nurodomi tikrieji likę dalyvio skolos įsipareigojimai ir sudaroma tokius skolos įsipareigojimus apmokėjusių asmenų suvestinė.

15.8. Sutarčių viešinimo tikrinimas

15.8.1. Tikrinama, ar visos dalyvio pateiktos politinės kampanijos finansavimo sutartys yra paskelbtos viešai, t. y. nuskenuotos ir įkeltos į LitVote (menu punkte „Politinės kampanijos dalyviai“ pasirenkama „Sudarytos sutartys“). Politinės kampanijos finansavimo sutartys turi būti paskelbtos viešai, tai yra užregistruotos LitVote ir įkelti jų tekstai per 10 darbo dienų nuo sutarties sudarymo, dalyvio sudaryta sutartis su telekomunikacijų bendrove dėl fizinių asmenų mažų aukų rinkimo – nedelsiant.

15.8.2. Tikrinama, ar visos dalyvio pateiktos sutartys su paslaugų teikėjais, reklamos gamintojais, viešosios informacijos rengėjais ar skleidėjais yra registruotos LitVote (menu punkte „Politinės kampanijos dalyviai“ pasirenkama „Sudarytos sutartys“). Šių sutarčių tekstų skelbti neprivaloma.

15.8.3. Sudaroma nepaviešintų politinės kampanijos finansavimo sutarčių ir neregistruotų kitų sutarčių suvestinė.

15.9. Turtinių prievolių įgijimas iki dalyvio registravimo datos

Tikrinama, ar dalyvis neįgijo turtinių prievolių iki įregistravimo savarankišku politinės kampanijos dalyviu, t. y. ar prasidėjus politinei kampanijai, bet anksčiau nei dalyvio registravimo data (dalyvio registravimo data nurodoma dalyvio ataskaitoje) nėra išrašytų sąskaitų faktūrų, sudarytų sutarčių (išskyrus Politinės kampanijos turto patikėjimo sutartį su išdininku ar sutartį su banku dėl sąskaitos, kuri naudojama kaip politinės kampanijos sąskaita, atidarymo). Sudaroma nuo politinės kampanijos pradžios iki dalyvio registravimo datos sudarytų sutarčių ir įgytų prievolių suvestinė, patirtų išlaidų suvestinė, nurodoma bendra tokių išlaidų suma.

15.10. Aukų lapų rekvizitų tikrinimas

Tikrinami visi aukų lapai, ar juose užpildyti visi privalomi rekvizitai. Sudaroma nepilnai užpildytų aukų lapų suvestinė.

15.11. Tikrinimo etapo rezultatų suvestinė

Užbaigus dokumentų tikrinimo etapą, nurodomos auditoriaus nustatytos dalyvio pajamų ir išlaidų bei skolos įsipareigojimų bendros sumos, pažymint jų atitiktį dalyvio ataskaitos duomenims.

16. Aukų teisėtumo, jas pagrindžiančių dokumentų tikrinimas

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės aukos. Tikrinama, ar jos gautos iš PKFFK įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje numatytų teisėtų politinės kampanijos finansavimo šaltinių. Sudaroma iš PKFFK įstatyme nenumatytų finansavimo šaltinių gautų ir priimtų lėšų suvestinė.

16.1. Nepiniginių aukų vertės nustatymas

Tikrinamos visos nepiniginės aukos. Tikrinama, ar aukos vertė nustatyta laikantis Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių patvirtinimo“, ar nustatyta vertė atitinka įprastinę tokių sandorių vertę. Sudaroma nepiniginių aukų, kurių vertė nustatyta neteisingai, suvestinė.

16.2. Nepiniginių aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje

Tikrinamos visos nepiniginės aukos. Nepiniginėmis aukomis taip pat laikomos visos juridinių asmenų neatlygintinai suteiktos paslaugos, perduoti daiktai, panaudos sutartys.

Tikrinama, ar dėl visų nepiniginių aukų užpildyti aukų lapai, ar jie užpildyti per 5 darbo dienas nuo nepiniginės aukos gavimo datos, t. y. tikrinamos aukos perdavimo akte (ar kitame pateiktame dokumente) ir aukos lape nurodytos datos. Tikrinama, ar visos nepiniginės aukos registruotos žiniaraštyje 2 įrašais: kaip gautos pajamos ir patirtos išlaidos, ar teisingai nurodyta, kad tai nepiniginės lėšos.

Sudaroma aukų lapuose arba žiniaraštyje neregistruotų nepiniginių aukų ir nepiniginių aukų, kurių aukų lapai užpildyti vėliau nei per 5 darbo dienas, suvestinė, nurodoma bendra tokių aukų suma pagal nepiniginės aukos gavimo dokumentus (pvz., aktas, pažyma ir pan.).

16.3. Aukų grynaisiais pinigais pervedimas į politinės kampanijos sąskaitą

Tikrinamos aukos grynaisiais pinigais. Pagal aukų lapus ir banko išrašą tikrinama, ar visos grynaisiais pinigais gautos aukos į politinės kampanijos sąskaitą pervestos ne vėliau kaip kitą darbo dieną po tokios aukos gavimo. Sudaroma nepervestų ar pavėluotai pervestų aukų grynaisiais pinigais suvestinė.

16.4. Aukų dydžio tikrinimas pagal aukotojo deklaruotas pajamas

Tikrinama, ar dėl visų fizinių asmenų aukų (FAA – čia ir toliau naudojami Žiniaraščio klasifikatoriaus trumpiniai), išskyrus mažas aukas (MA, AMA), naudojant informacinės sistemos LitVote priemones buvo kreiptasi į Valstybinę mokesčių inspekciją (toliau – VMI), kad būtų patikrinta, ar aukotojo bendra aukų suma per kalendorinius metus neviršija 10 procentų jo už praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų ir ar pagal VMI pateiktus atsakymus nepriimtinos aukos gražintos aukotojams arba pervestos į valstybės biudžetą. Nustačius, kad auka patikrinta ir, VMI duomenimis, yra nepriimtina (nedeklaruotos pajamos arba viršijamos pajamos), patikrinama, ar auka gražinta aukotojui arba pervesta į biudžetą PKFFK įstatyme nurodytais terminais (pagal šios techninės užduoties 18.7 punktą „Nepriimtinių aukų gražinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą“). Sudaroma su VMI netikrintų aukų bei tikrintų ir negražintų aukotojams arba nepervestų į valstybės biudžetą nepriimtinių aukų suvestinė.

16.5. Fizinių asmenų mažų aukų apskaita

Pagal turimus duomenis (užpildytus aukų lapus, banko išrašą, jeigu fizinių asmenų aukos registruotos neišskiriant aukotojų ir LitVote duomenis (Politinės kampanijos dalyvio Žiniaraščio langas), jei mažos fizinių asmenų aukos registruotos išskiriant aukotojus) tikrinama, ar vieno fizinio asmens auka (jo aukų suma) savarankiškam politinės kampanijos dalyviui neviršijo 40 litų. Sudaroma registruotų fizinių asmenų mažų aukų (MA, AMA), jei vienas aukotojas politinės kampanijos dalyviui per politinę kampaniją suteikė daugiau nei 40 litų, suvestinė.

16.6. Fizinių asmenų mažų aukų rinkimas telefonu

Tikrinama, ar dalyvis telefonu rinko mažas aukas. Nustačius, kad rinko, patikrinama, ar sutartis su telekomunikacijų bendrove registruota LitVote ir įkeltas jos tekstas, ar žiniaraštyje nurodytos išlaidos telekomunikacijų bendrovei už mažų aukų rinkimą, ar surinktas aukas telekomunikacijų bendrovė pervedė į savarankiško politinės kampanijos dalyvio sąskaitą iki rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos pabaigos, tai yra likus 30 valandų iki rinkimų ar referendumo.

16.7. Fizinių asmenų mažų aukų, viršijančių limitą, pervedimas į valstybės biudžetą

Tikrinama, ar fizinių asmenų mažų aukų dalis, viršijanti 10 procentų nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio, iki politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pateikimo pervesta į valstybės biudžetą ir tai nurodyta žiniaraštyje.

17. Išlaidų, jas pagrindžiančių dokumentų tikrinimas

17.1. Išlaidų paskirties tikrinimas

Tikrinamos visos piniginės ir nepiniginės išlaidos, taip pat ir patirtos ne politinės kampanijos metu. Tikrinama, ar visos dalyvio nurodytos išlaidos atitinka PKFFK įstatyme nurodytą politinės kampanijos išlaidų paskirtį (14 straipsnio 4 dalis) ir yra susijusios su šia politine kampanija, atsižvelgiant į informaciją pateiktuose dokumentuose. Sudaroma išlaidų, neatitinkančių PKFFK įstatymo reikalavimų dėl paskirties ir nesusijusių su šia politine kampanija, suvestinė.

17.2. Politinės kampanijos sąskaitos panaudojimo tikrinimas

Pagal banko išrašą tikrinama, ar iš politinės kampanijos sąskaitos nebuvo išgryninta ar pervesta lėšų į kitas sąskaitas (išskyrus politinės kampanijos išlaidų apmokėjimą, nepriimtinių aukų grąžinimą aukotojui ar pervedimą į valstybės biudžetą, politinės kampanijos lėšų likučio pervedimą į politinės partijos sąskaitą ar į valstybės biudžetą). Sudaroma suvestinė apie išgrynintas ar į kitas sąskaitas pervestas lėšas.

17.3. Ne politinės kampanijos metu patirtų išlaidų apskaitos tikrinimas

Tikrinama, ar yra pateiktos ne politinės kampanijos metu patirtas politinės kampanijos išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijos ir, jei dalyvio tokios išlaidos sudaro daugiau nei 10 proc. nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio, sudaroma tokių išlaidų ir jas apmokėjusių asmenų suvestinė.

17.4. Išlaidų reklamai per užsienio transliuotojus nurodymas

Pagal išlaidas pateisinančius dokumentus tikrinama, ar nurodyta, kad patirtos politinės reklamos skleidimo išlaidos per užsienio transliuotojus. Nustačius patikrinimo rezultatų ataskaitoje nurodoma, kiek išlaidų ir kokiam transliuotojui.

17.5. Politinės kampanijos lėšų likučio apskaitos tikrinimas

Tikrinama, ar politinės kampanijos sąskaitos lėšų likutis iki dalyvio ataskaitos pateikimo VRK dienos (data nurodoma dalyvio ataskaitos gavimo VRK žymoje) yra pervestas į politinės partijos einamąją banko sąskaitą arba į valstybės biudžetą pagal PKFFK įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje nustatytus reikalavimus ir ar ši operacija teisingai užregistruota žiniaraštyje.

VI. NEATITIKIMŲ TIKRINIMAS

18. Aukų ir išlaidų teisėtumo tikrinimas nustačius neatitikimų

Šio etapo procedūros atliekamos nustačius neatitikimų ankstesniame etape.

18.1. Aukų priėmimas iki dalyvio registravimo datos

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);

Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą).

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės aukos. Pagal aukų lapuose, banko išrašė nurodytas datas tikrinama, ar yra priimta aukų nuo politinės kampanijos pradžios iki dalyvio registravimo datos (gauta ir negrąžinta aukotojui ar nepervesta į valstybės biudžetą Įstatyme nurodytais terminais). Tikrinama, ar aukų lapuose, banko sąskaitos išrašė nenurodytos aukos (aukos, politinių partijų, asmeninės kandidato lėšos) ankstesne data nei VRK sprendimo dėl dalyvio registravimo data. Sudaroma tokių aukų suvestinė, nurodoma bendra tokių aukų suma.

18.2. Aukų priėmimas likus 30 ir mažiau valandų iki rinkimų (ar referendumo) pradžios

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);

Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);

Fizinį asmenų mažų aukų rinkimas telefonu (pagal šios techninės užduoties 16.6 punktą).

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės aukos. Pagal aukų lapuose, banko išrašė nurodytas datas tikrinama, ar gauta aukų (išskyrus kandidato arba partijos nuosavas lėšas) pasibaigus rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapui, tai yra likus 30 valandų iki rinkimų ar referendumo. Nustačius tokių aukų, patikrinama, ar jos gražintos aukotojui arba pervestos į valstybės biudžetą PKFFK įstatyme nurodytais terminais (pagal šios techninės užduoties 18.7 punktą „Nepriimtinių aukų gražinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą“). Sudaroma priimtų tokių aukų suvestinė, nurodoma bendra tokių aukų suma.

18.3. Aukų pavišimas nustatytais terminais

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šią procedūrą:

Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);

Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą).

Pagal aukų lapuose, banko išrašė nurodytas datas tikrinama, ar politinės kampanijos dalyvio gautos piniginės ir nepiniginės aukos yra pavišintos, tai yra įvestos į žiniaraštį, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo datos (patikrinama aukos gavimo ir įrašo įvedimo data). Sudaroma nepavišintų (apskaitoje neregistruotų) ir pavišintų pavėluotai aukų suvestinė, nurodomos bendros nepavišintų ir pavėluotai pavišintų sumos.

18.4. Aukų grynaisiais pinigais apskaita

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);

Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą).

Tikrinamos grynųjų pinigų aukos. Tikrinama, ar fizinį asmenų aukos, viršijančios 1 000 litų, buvo aukotos banko pavedimu. Nustačius, kad fizinis asmuo didesnę nei 1 000 litų auką paaukojo grynaisiais, o ne banko pavedimu, patikrinama, ar ši auka buvo pripažinta nepriimtina, t. y. buvo gražinta aukotojui arba pervesta į valstybės biudžetą PKFFK įstatyme nurodytais terminais (pagal šios techninės užduoties 18.7 punktą „Nepriimtinių aukų gražinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą“). Sudaroma tokių priimtų ir negražintų aukų suvestinė.

18.5. Vieno aukotojo aukų sumos, viršijančios 10 VMDU dydį, tikrinimas

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);

Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);

Nepiniginų aukų vertės nustatymas (pagal šios techninės užduoties 16.1 punktą);

Nepiniginų aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje (pagal šios techninės užduoties 16.2 punktą).

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės aukos. Pagal aukų lapuose, banko išrašė, žiniaraštyje nurodytas sumas tikrinama, ar vieno aukotojo vienam dalyviui bendra suteiktų aukų suma neviršija

10 VMDU dydžio. Nustačius, kad ši suma yra viršijama, patikrinama, ar skirtumas gražintas aukotojui arba pervestas į biudžetą PKFFK įstatyme nurodytais terminais (pagal šios techninės užduoties 18.7 punktą „Nepriimtinių aukų gražinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą“). Sudaroma priimtų ir negražintų tokių aukų suvestinė.

18.6. Kandidato lėšų, viršijančių 20 VMDU dydį, tikrinimas

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

- Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);
- Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);
- Nepiniginių aukų vertės nustatymas (pagal šios techninės užduoties 16.1 punktą);
- Nepiniginių aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje (pagal šios techninės užduoties 16.2 punktą).

Kandidatas vienmandatėje rinkimų apygardoje, į politinių partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų keliamų kandidatų sąrašus įrašyti kandidatai ir referendumo iniciatoriai savo politinei kampanijai finansuoti gali suteikti auką, neviršijančią 20 VMDU dydžių. Tik šių asmenų pervestos lėšos į atitinkamą politinės kampanijos sąskaitą registruojamos kandidato lėšomis (KL). Vienmandatėje rinkimų apygardoje iškeltas kandidatas kandidato lėšas (KL) pveda į jo paties politinės kampanijos sąskaitą (jeigu kandidatas registruotas savarankišku politinės kampanijos dalyviu) ar į iškėlusios partijos sąskaitą (jeigu kandidatas registruotas atstovaujamoju politinės kampanijos dalyviu). Į kandidatų sąrašą įrašyti kandidatai šias lėšas pveda į atitinkamo sąrašo (politinės partijos ar visuomeninio rinkėjų komiteto) politinės kampanijos sąskaitą.

Tikrinama, ar asmuo tikrai yra kandidatas (VRK interneto svetainėje konkrečių rinkimų rubrikoje „Kandidatai“ arba referendumo iniciatorius (VRK sprendimas dėl iniciatyvinės grupės registravimo), ar nepervestos kandidato lėšos į politinės partijos politinės kampanijos sąskaitą, jeigu kandidatas registruotas savarankišku politinės kampanijos dalyviu. Ar visos kandidato arba referendumo iniciatoriaus paaukotos lėšos apskaitoje užregistruotos kaip KL (nėra dalis registruota kaip AMA, MA, FAA ir panašiai) ir paaukotų lėšų suma neviršija 20 VMDU (nepriklausomai nuo žiniaraštyje nurodytos paskirties). Nustačius, kad ši suma yra viršijama, patikrinama, ar skirtumas gražintas aukotojui arba pervestas į biudžetą PKFFK įstatyme nurodytais terminais (pagal šios techninės užduoties 18.7 punktą „Nepriimtinių aukų gražinimas kandidatui ar referendumo iniciatoriui ar pervedimas į valstybės biudžetą“). Sudaroma priimtų ir negražintų tokių aukų suvestinė.

18.7. Nepriimtinių aukų gražinimo aukotojui ar pervedimo į valstybės biudžetą tikrinimas

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

- Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);
- Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);
- Nepiniginių aukų vertės nustatymas (pagal šios techninės užduoties 16.1 punktą);
- Nepiniginių aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje (pagal šios techninės užduoties 16.2 punktą);
- Aukų dydžio tikrinimas pagal aukotojo deklaruotas pajamas (pagal šios techninės užduoties 16.4 punktą);
- Fizinį asmenų mažų aukų apskaita (pagal šios techninės užduoties 16.5 punktą);

- Fizinių asmenų mažų aukų rinkimas telefonu (pagal šios techninės užduoties 16.6 punktą);
- Aukų priėmimas likus 30 ir mažiau valandų iki rinkimų (ar referendumo) pradžios (pagal šios techninės užduoties 18.2 punktą);
- Aukų grynaisiais pinigais apskaita (pagal šios techninės užduoties 18.4 punktą);
- Vieno aukotojo aukų sumos, viršijančios 10 VMDU dydį, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 18.5 punktą);
- Kandidato lėšų, viršijančių 20 VMDU dydį, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 18.6 punktą).

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės aukos. Tikrinama, ar nepriimtinos, t. y. PKFFK įstatymo reikalavimų neatitinkančios aukos, dalyvio buvo gražintos (per 5 darbo dienas) ar pervestos į valstybės biudžetą (per 10 darbo dienų). Sudaroma nepriimtinių, tačiau negražintų ir į valstybės biudžetą nepervestų aukų suvestinė, nurodoma tokių aukų bendra suma.

18.8. Nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio viršijimo tikrinimas

Procedūra atliekama, nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

- Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);
- Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);
- Nepiniginių aukų vertės nustatymas (pagal šios techninės užduoties 16.1 punktą);
- Nepiniginių aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje (pagal šios techninės užduoties 16.2 punktą).

Tikrinamos piniginės ir nepiniginės išlaidos. Radus žiniaraštyje neregistruotas ar neteislingai užregistruotas išlaidas, patikrinama, ar dalyvio visos (užregistruotos ir neužregistruotos) išlaidos neviršija nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio. Jei dalyvio išlaidos viršija nustatytą didžiausią leistiną politinės kampanijos išlaidų dydį, auditorius apie tai pasisako savo pastebėjimuose.

18.9. Atstovaujamųjų dalyvių išlaidų tikrinimas

Procedūra atliekama tik tikrinant politinės partijos, registruotos dalyve ir turinčios atstovaujamųjų politinės kampanijos dalyvių, politinės kampanijos išlaidas ir nustačius neatitikimų atliekant šias procedūras:

- Dokumentų, jų rekvizitų, nurodytų žiniaraštyje, tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.2 punktą);
- Pajamų ir išlaidų dokumentų nurodytų žiniaraštyje pilnumo tikrinimas (pagal šios techninės užduoties 15.3 punktą);
- Nepiniginių aukų vertės nustatymas (pagal šios techninės užduoties 16.1 punktą);
- Nepiniginių aukų registravimas aukų lapuose ir žiniaraštyje (pagal šios techninės užduoties 16.2 punktą).

Nustačius neteislingai užregistruotas ar neužregistruotas išlaidas (pinigines ir nepinigines), jeigu jos paskirstytos atstovaujamesiems politinės kampanijos dalyviams, dalyvio prašoma pateikti rašytinį paaiškinimą dėl tokių išlaidų priskyrimo atstovaujamesiems politinės kampanijos dalyviams. Pagal gautą rašytinį paaiškinimą, sudaroma patikslintų atstovaujamųjų politinės kampanijos dalyvių išlaidų suvestinė.

VII. POLITINĖS REKLAMOS ATASKAITOS TIKRINIMAS

Tikrinama dalyvio pateikta politinės reklamos ataskaita, jos duomenys lyginami su deklaracijų (LitVote) duomenimis apie dalyvį. Tikrinamos deklaracijos atrenkamos pagal šios techninės užduoties 19 punktą.

19. Tikrinamų deklaracijų atranka

Deklaracijos atrenkamos iš visų pateiktų deklaracijų, kuriose yra nurodyta dalyvio vardu skleista politinė reklama:

19.1. naudojant LitVote priemonę „Duomenų lyginimas“ atrenkamos 5 viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų deklaracijos, kuriose nurodyta didžiausia apie dalyvį paskleistos reklamos kaina;

19.2. naudojant LitVote priemonę „Duomenų lyginimas“ atrenkamos visos deklaracijos (visi jų įrašai), kuriose nurodytos politinės reklamos dalyvis nedeklaravo politinės reklamos ataskaitoje (dalyvio duomenų skiltyje nurodyta „Nėra duomenų“), ir atrenkamos ne mažiau kaip 5 deklaracijos, kuriose yra didžiausias skirtumas tarp dalyvio ir rengėjo ar skleidėjo nurodytos politinės reklamos kainos;

19.3. jeigu pagal 19.1 ir 19.2 punktus tikrinamose deklaracijose nurodyta dalyvio interesais paskleistos politinės reklamos kaina sudaro mažiau kaip 70 procentų visos deklaracijose nurodytos dalyvio interesais paskleistos politinės reklamos kainos, papildomai LitVote programoje atrenkama tiek deklaracijų, kad būtų patikrinama ne mažiau kaip 70 procentų visos deklaracijose nurodytos dalyvio interesais paskleistos politinės reklamos kainos.

20. Atrinktų įrašų tikrinimas

Deklaracijų įrašai, atrinkti pagal šios techninės užduoties 19 punkte pateiktus kriterijus, lyginami su dalyvio politinės reklamos ataskaitos įrašais.

Peržiūros metu nustatoma:

20.1. Dalyvio nedeklaruota politinė reklama

Nustatoma, ar deklaracijose yra nurodyta politinė reklama, kurios dalyvis nenurodė politinės reklamos ataskaitoje. Nustačius tokių faktų, tikrinama, ar žiniaraštyje yra nurodytos išlaidos viešosios informacijos rengėjui ar skleidėjui (jei deklaracijoje nurodyta, kad politinę reklamą užsakė dalyvis ar jo atstovas) arba deklaracijoje nurodytam reklamos užsakovui. Sudaroma nedeklaruotos politinės reklamos suvestinė, nurodant deklaracijose pateiktas politinės reklamos kainas.

20.2. Neatlygintinai paskleista politinė reklama

Nustačius, kad žiniaraštyje nenurodytos išlaidos viešosios informacijos rengėjui ar skleidėjui už politinės reklamos skleidimą, kai deklaracijoje nurodyta, kad politinę reklamą užsakė pats dalyvis ar jo atstovas, raštu užklauiamas viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas ir dalyvis, ar ši politinė reklama nebuvo paskleista neatlygintinai ir ar ji nebuvo apmokėta trečiojo asmens. Sudaroma neatlygintinai paskleistos ir trečiųjų asmenų apmokėtos politinės reklamos išlaidų suvestinė.

20.3. Ne dalyvio užsakyta politinė reklama

Jei deklaracijoje nurodyta, kad politinę reklamą užsakė ne pats dalyvis ar jo atstovas, patikrinama, ar dalyvio žiniaraštyje yra nurodytos išlaidos tokios politinės reklamos užsakovui. Jeigu nustatoma, kad žiniaraštyje tokių išlaidų politinės reklamos užsakovui nėra, sudaroma tokių politinės reklamos išlaidų suvestinė.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Atlikęs patikrinimą auditorius:

21.1. naudodamas LitVote parengia auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, kurioje nurodo:

21.1.1. kad atliktas patikrinimas pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintoje Politinės kampanijos dalyvio patikrinimo techninėje užduotyje numatytas procedūras;

21.1.2. ar patikrinimo metu nustatė arba nenustatė neatitikimų tarp LitVote (ar Žiniaraščio) duomenų ir pajamas bei išlaidas pagrindžiančių dokumentų: ar nurodytos visos gautos lėšos iš teisėtų finansavimo šaltinių, patirtos išlaidos ir prisiimti skolos įsipareigojimai;

21.1.3. politinės reklamos duomenų patikrinimo apimtį (išvardija rengėjus, skleidėjus, kurių pateiktas deklaracijas tikrino, nurodo bendras politinės reklamos kainas šiose deklaracijose);

21.1.4. savo pastebėjimus dėl tikrintų dalykų pagal šią techninę užduotį ir reikalaujamas suvestines;

21.1.5. konkrečius teisės aktus ir jų straipsnius, kurių reikalavimai nebuvo įvykdyti, jeigu politinės kampanijos dalyvis nesilaikė PKFFK įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų dėl politinės kampanijos finansavimo;

21.2. naudodamas LitVote ar kitas priemones supažindina išdininką su parengta auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų. Susipažinimui skiriama ne mažiau kaip 3 darbo dienos;

21.3. pateikia VRK patikrinimo metu gautus papildomus dalyvio dokumentus.

22. Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų nenurodomi viešai neskelbiami fizinių asmenų duomenys (asmens kodas, tikslus gyvenamosios vietos adresas ir kt.).

23. Su patikrinimu susijusius darbo dokumentus kartu su juos pagrindžiančių dalyvio arba VRK pateiktų dokumentų kopijomis, kai jos reikalingos, pasilieka savo nuosavybėje ir saugo Audito įstatyme nustatyta tvarka.

24. Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų pateikiama VRK 2 egzemplioriais arba dalyviui 3 egzemplioriais (jei patikrinimą užsakė dalyvis) politinės kampanijos dalyvio patikrinimo sutartyje nurodytais terminais.

25. Prireikus VRK teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę kreiptis į auditorių dėl papildomos informacijos, susijusios su atliktu patikrinimu.

26. Ši techninė užduotis gali būti keičiama VRK sprendimu suderinus su Lietuvos auditorių rūmais.

SUDERINTA

Lietuvos auditorių rūmai

2014-02-10 raštas Nr. 1.9-S0134